Кулямётчык і мінамётчык

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Як і Павел, Віктар пачынаў сваю вайну на тэрыторыі Беларусі. Абодва — пехацінцы, кулямётчык і мінамётчык. Рубіс выглядаў малым, недарослым, насіў боты дзіцячага 39-га памеру, гімнасцёркі — сорак васьмога. Віктар, наадварот, выглядаў высокім, але вельмі хударлявым.

— Мой памер абутку — сорак трэці, а адзення... які выдавалі, — уздыхаў Вятошкін. — Форму мы заўсёды самі падганялі. А яшчэ на вайне мне заўсёды хацелася есці і спаць. Я зайздросціў танкістам — яны ехалі, а мы ўсё ішлі ды ішлі.

Са сваім 82-міліметровым мінамётам Віктар пракрочыў усю Беларусь, пачынаючы з быхаўскіх вышынь, дайшоў да Мінска, потым вызваляў Латвію і Літву, Польшу, дабраўся да нямецкай Эльбы.

— Часта не ведаў, дзе знаходзіцца часць: стралялі то спераду, то ззаду. Калі стаў сяржантам, пачаў разумець вайну... Кожная атака пачыналася гучным заклікам: «Уперад, за Сталіна, за Радзіму!» — згадваў франтавік. — Было шмат злосці, асабліва калі ішоў у атаку. Мандражкі перад боем амаль не было.

Павел Іванавіч Рубіс быў нешматслоўны, размова перапынялася, не клеілася. Напэўна, ён не мог прыгожа апавядаць, а магчыма, і не хацеў дзяліцца балючымі ўспамінамі — паспрабуй перадаць на словах перажыванні! Казаў, што пачаў запісваць свае франтавыя ўспаміны ў дзённік — знайшоў лягчэйшую форму спавядання. Затое Павел быў добрым гарманістам, ведаў традыцыйныя найгрышы, любіў душэўныя песні пра вайну. Але на фронце ў яго гармоніка з сабою не было, бо нёс цяжкі станкавы кулямёт, паліваў з яго фрыцаў злева направа — такая была ў яго смертаносная праца.

— І на вайне пелі песні — у пераходах, на прывалах, у зямлянках, — узгадваў Павел Рубіс. — Песні нас ратавалі, лячылі нашу псіхіку: мы адыходзілі ад бою, забывалі, як забівалі ворага, хавалі сваіх аднапалчан, цярпелі боль і раненні.

А наконт узнагарод і Рубіс, і Вятошкін казалі: «Вялікага ўзрушэння не адчувалі — ордэн Славы лічыўся як медаль, не быў чымсьці выключным».

Анатоль КЛЯШЧУК.

Павел РУБІС

Ён нарадзіўся ў лютым 1923 года на поўначы Беларусі — у вёсцы Мікуленкі Расонскага раёна. Сям'я жыла небагата. Таму, скончыўшы сямігодку, Павел Іванавіч не пайшоў далей грызці граніт навукі, а пачаў працаваць у мясцовым калгасе. Там яго і заспеў пачатак Вялікай Айчыннай вайны.

Што такое мясціны на стыку Беларусі, Расіі і Латвіі? Часцей за ўсё — велізарныя лясы з нячастымі паселішчамі. Але для немцаў гэты напрамак быў стратэгічна вельмі важны. З латвійскіх партоў, якія яшчэ з царскіх часоў былі «заточаны» пад перавалку вялікай колькасці грузаў, гэта быў найкарацейшы шлях для немцаў праз Вялікія Лукі да Ржэва і далей да Масквы. Вось таму і дзейнічала на самай поўначы Беларусі і ў памежных раёнах Калінінскай вобласці Расонская партызанская брыгада. У 1942 годзе туды і сышоў Павел Рубіс.

Брыгада злучылася з часцямі Чырвонай Арміі ў пачатку лістапада 1943 года, а 20-гадовы партызан Павел Рубіс неўзабаве быў прызваны ў войска. Першы ўчынак, адзначаны ордэнам Славы III ступені, ён здзейсніў, яшчэ знаходзячыся ў статусе курсанта вучэбнай роты 156-й стралковай дывізіі, якая ваявала на 1-м Прыбалтыйскім фронце. 26 снежня баі ішлі за вёску Філіпенкі, якая знаходзілася ў Гарадоцкім раёне. Ад прыцэльнага агню нашага героя паляглі больш за дзясятак гітлераўцаў.

А вось да наступнай узнагароды прайшоў амаль год. У верасні 1944-га немцы вельмі моцна супраціўляліся пры наступленні савецкіх войскаў у Латвіі. Крыху пазней сфарміруецца «Курляндскі кацёл», баі ў якім будуць ісці яшчэ некалькі месяцаў пасля капітуляцыі Германіі. А пакуль што гітлераўцы імкнуліся адбіць назад буйны транспартны вузел Елгаву. Баі за яго ішлі настолькі жорсткія, што ў пасляваенны час гэты горад фактычна будавалі з нуля. Аднавіць удалося толькі некалькі гістарычных будынкаў. Блізу Елгавы падраздзяленні Чырвонай Арміі фарсіравалі раку Ліелупе. Варожыя кулямётныя разлікі ўскладнялі пераправу. Камандзір разліку кулямётнай роты 417-га стралковага палка Павел Рубіс, у сваю чаргу, прыкрываў агнём нашых салдат і падчас бою прымусіў назаўжды змоўкнуць два нямецкія агнявыя пункты.

43-я армія, у складзе якой дзейнічаў 417-ы стралковы полк, пасля была перакінута на ўзяцце Мемеля (цяперашняй Клайпеды) — буйнога марскога порта. 13 студзеня баі разгарэліся паблізу адной з чыгуначных платформ непадалёк ад горада. Кулямётчык Павел Рубіс праявіў там сябе найлепшым чынам — скасіў агнём 130 гітлераўцаў і вывеў са строю станкавы кулямёт разам з разлікам. Падчас вядзення бою непадалёк ад Паўла Рубіса выбухнуў артылерыйскі снарад. Герой нашага аповеду атрымаў кантузію, але поле бою не пакінуў. Атакі немцаў ён адбіваў ажно да таго моманту, пакуль не падаспела падмацаванне. 29 чэрвеня 1945 года Павел Рубіс стаў поўным кавалерам ордэна Славы.

Ён даслужыўся да звання старшыны, але надалей звязваць свой лёс з войскам не захацеў, у 24 гады дэмабілізаваўся і вярнуўся на сваю радзіму, на Расоншчыну. Скончыў Полацкае вучылішча механізацыі сельскай гаспадаркі і пасля ўладкаваўся на работу ў Расонскі лясгас. Там і працаваў трактарыстам. Памёр у красавіку 1996 года.

Віктар ВЯТОШКІН

Ён нарадзіўся 10 мая 1925 года ў вёсцы Новая Мільча Гомельскага раёна. Цяпер яе не знайсці на карце Беларусі — у 1980-я гады паселішча паглынуў Гомель. Дзяцінства Віктара Дзмітрыевіча прайшло побач з чыгункай — на стальной магістралі працаваў яго бацька. Да вайны хлопец паспеў скончыць дзевяць класаў і ўжо задумваўся наконт будучай прафесіі, але настала 22 чэрвеня 1941-га...

Шаснаццацігадовы падлетак актыўна ўключыўся ў падрыхтоўку да абароны Гомеля. Ён дапамагаў капаць супрацьтанкавыя рвы. Але калі Гомель у жніўні 1941-га захапілі немцы, юнак быў вымушаны ўсё ж застацца на доўгія два гады пад акупацыяй. За некалькі месяцаў да вызвалення горада яго схапілі гітлераўцы падчас аблавы на вёску, каб адправіць на прымусовыя работы ў Германію. Але ён здолеў уцячы з-пад аховы і хаваўся ў адной з навакольных вёсак. Як толькі Чырвоная Армія вызваліла Гомель, выйшаў са свайго схову.

Тым часам у абласным цэнтры аднавіў работу чыгуначны тэхнікум, і менавіта туды і паступіў на вучобу Віктар Дзмітрыевіч. Ён аўтаматычна атрымаў бронь. Здавалася б, вайна для яго скончана, але... 18-гадовы юнак у адзін з лютаўскіх дзён 1944-га прыходзіць дабравольцам у Гомельскі райваенкамат і просіць накіраваць яго на фронт. Туды ён і трапіў пасля месяца падрыхтоўкі ў запасным стралковым палку блізу горада Старадуб, які месціцца на тэрыторыі Бранскай вобласці. Хлопцу давялося змяніць некалькі вайсковых спецыяльнасцяў, але ўрэшце ён стаў наводчыкам мінамёта. Ваяваў у складзе 82-й стралковай дывізіі, якая падчас аперацыі «Баграціён» вызваляла беларускую зямлю.

Ордэн Славы III ступені Віктар Вятошкін атрымаў узімку 1945-га. У сярэдзіне студзеня пачалася Вісла-Одэрская стратэгічная аперацыя, мэтай якой быў выхад на подступы да Берліна. Але спярша трэба было прарваць нямецкую абарону на заходнім беразе Віслы. Гэтая мэта ставілася ў тым ліку перад 61-й арміяй, якая брала ўдзел у Варшаўска-Познанскай наступальнай аперацыі. Віктар Вятошкін падчас баёў блізу горада Варка падавіў два нямецкія кулямётныя пункты і прыцэльным агнём знішчыў больш за дзясятак гітлераўцаў.

За час баёў на фронце Віктар Вятошкін паказаў сябе як вельмі дасведчаны баец. Гэта дало падставы для таго, каб павысіць яго да камандзіра мінамётнага разліку. Там жа, у Польшчы, герой нашага аповеду ўпершыню прымераў лычкі малодшага сяржанта.

...У канцы сакавіка 1945-га камандаванне паставіла задачу знішчыць варожы плацдарм на ўсходнім баку Одэра на тэрыторыі сучаснага Заходнепаморскага ваяводства Польшчы. Разлік пад кіраўніцтвам малодшага сяржанта Вятошкіна знішчыў два агнявыя пункты немцаў і каля дзясятка варожых салдат і афіцэраў. Гэта паспрыяла таму, каб пазбавіцца ад пагрозы з боку плацдарма. А Віктар Дзмітрыевіч быў прадстаўлены да ордэна Славы II ступені.

У пачатку мая, калі Трэці рэйх існаваў апошнія дні, Чырвоная Армія імкнулася выйсці да Эльбы, каб сустрэцца там з саюзнікамі. Баі палка, у якім служыў герой нашага аповеду, ішлі ў Саксоніі. Разлік пад камандаваннем сяржанта Вятошкіна ліквідаваў пяць варожых агнявых пунктаў. Літаральна праз дзень 19-гадовы юнак вёў агонь з мінамёта, пры гэтым падстрэліўшы з аўтамата каля дзясятка ворагаў. Ды і свой дваццаты дзень нараджэння, які прыйшоўся на наступныя суткі пасля Перамогі, ён сустрэў у баях з часцямі СС, якія не жадалі капітуляваць.

Віктар Вятошкін быў прадстаўлены да ўзнагароджання ордэнам Славы I ступені ў 1946 годзе. Але... так склалася, што ўзнагарода да салдата своечасова не дайшла. Амаль чвэрць стагоддзя заняў яе шлях. Уручэнне ж адбылося дзякуючы пісьменніку Яўгену Вертлібу. Працуючы ў ваенным архіве ў пачатку 1970-х гадоў, ён знайшоў звесткі пра тое, што Віктар Вятошкін быў прадстаўлены да гэтай высокай узнагароды, аднак чамусьці яе не атрымаў. Хіба была неадкладна выпраўлена.

Віктар Вятошкін стаў адным з вайскоўцаў, якія распісаліся на рэйхстагу. Ён пакінуў надпіс «Гомель. Вятошкін. Мільча». Свой працоўны шлях ён звязаў з фабрыкай «Палесдрук», дзе працаваў ажно да самай пенсіі. Яго працоўныя заслугі ацанілі высока — ордэнам Леніна і званнем «Заслужаны работнік прамысловасці БССР». Пасля выхаду на заслужаны адпачынак Віктар Вятошкін спачатку жыў у Гомелі, але пасля складанай аперацыі ў 2010-м перабраўся да сваёй дачкі ў сталіцу. У Мінску ён пражыў пяць гадоў. Пахаваны на сваёй радзіме, на могілках былой вёскі Новая Мільча.

Валяр'ян ШКЛЕННІК. Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Выпрабавана на сабе

ЯК Я КІНУЎ КУРЫЦЬ

Карэспандэнт «Звязды» напярэдадні Сусветнага дня без тытуню паспрабаваў кінуць курыць, маючы стаж каля 30 гадоў. Эксперымент быў праведзены год таму. І што вы думаеце? Трымаюся ўжо год! Чаму ўрэшце захацеў жыць без тытуню, ці выкурыў хоць адну цыгарку, колькі каштуе медыцынская дапамога і ці праўда, што без нікаціну таўсцеюць? Усё пра гэта і не толькі — у нататках былога курыльшчыка.

З піянерскага ўзросту

Курыць паспрабаваў яшчэ ў школе — калі не памыляюся, класе ў сёмым. Нехта з аднакласнікаў скраў цыгарэты ў таты, на перапынку прапанаваў мне паспрабаваць. Першая зацяжка ледзь не збіла з ног — слёзы з вачэй. Але ж мы будучыя мужчыны, нам трэба! Так, напэўна, разважалі тады. Як толькі мама і суседзі ў камунальнай кватэры, дзе я жыў, не адчулі, што малы неяк па-дарасламу пахне? У восьмым класе перыядычна курыў не толькі за кампанію з аднакласнікамі. Дзе браў? Зноў жа нехта частаваў з равеснікаў, а часцей прадаваў.

Калі вучыўся ў тэхнікуме, курыў ужо параўнальна шмат: штук па пяць-шэсць у дзень. Выкладчык ганяў нас і спрабаваў запомніць твары, каб дакласці дырэктару.

У арміі курыў нядоўга, бо вельмі цяжка даваліся фізічныя нагрузкі. Ды і сяржант, дай яму неба доўгага жыцця, мне забараніў. Маўляў: «Пукшанскі калі яшчэ пакурыць, дык падчас марш-кідка яго давядзецца цягнуць на сабе!»

Калі я працаваў у шматтыражках, асабліва не захапляўся курэннем.

Канчаткова «падсеў» у абласной газеце. Там многія курылі і клікалі за кампанію. А вось у «Звяздзе» на момант майго працаўладкавання (у 2002 годзе) курылі ўсяго некалькі чалавек. Гэта мяне здзівіла, бо шмат маіх калег у Віцебску, у тым ліку і жанчыны, дымілі як паравозы. Між іншым, яшчэ больш здзівіла адна з кіраўніц «Звязды», якая кінула. Сказала, што дапамагло змяншэнне колькасці штук у дзень і ледзянцы. Я паспрабаваў і... дарэмна грошы на цукеркі патраціў.

Ну, канешне, дзеля...

Не раз, як усе заядлыя курыльшчыкі, я спрабаваў кінуць. Дзеля жарту, каб напісаць артыкул у газету, у рэдакцыі якой працаваў даўно, дарэчы, таксама напярэдадні Дня без тытуню, правёў некалькі гадзін з абаяльнай брунеткай, каб утрымацца ад курэння. Пасля спаткання на першай жа хвіліне я дастаў з кішэні аксесуары, якія ведаюць усе курыльшчыкі.

Сыны, калі былі зусім маленькія прасілі «завязаць», бо адзенне і валасы пахнуць! Ды і які прыклад малым? Але ну ніяк не атрымлівалася адмовіцца. Ды і, шчыра кажучы, мне падабаўся працэс курэння. І зараз, калі б не прынцып, пакурыў бы... Асабліва «смачна», калі пішаш па рабоце. Зацягваешся — і быццам самі пішуцца чытэльныя тэксты, як кажуць прафесіяналы.

У красавіку мінулага года адбылося тое, што паўплывала на мяне моцна. Таму і вырашыў «завязаць». Ва ўсім, канешне, трэба шукаць жанчыну.

Дык вось яна па-жаночы хітра ўпэўніла мяне, што мне трэба кінуць курыць...

Вырашыў, што ўсё: трэба нешта рабіць, тым больш што адчуваў праблемы: задышку, калі праходзіў пару кіламетраў; бяссонніцу, калі не было чаго курыць. Літаральна страчваў настрой, калі па рабоце недзе нельга было на вуліцу выйсці праз гадзіну, каб пакурыць.

Спрабаваў напачатку сам хоць гадзіну вытрымаць без тытуню. Ніяк. Рабіў спробы не курыць у пакоі. Але ж чаму б і не атрымаць кайф, седзячы на канапе, калі ніхто не забараняе?

Зразумеў, што адзін не перамагу сваю звычку.

Таму звярнуўся ў дзяржаўную клініку, дзе лечаць у тым ліку і залежнасць ад тытуню. Не бясплатна, канешне. Грамадзянам Беларусі за кадзіроўку па метадзе Даўжэнкі давядзецца заплаціць 130 рублёў. Прасілі трое сутак не курыць. Для параўнання столькі ж каштуе кадзіроўка і ў сталічным камерцыйным медцэнтры, сайт якога знайшоў у інтэрнэце.

Цалаваўся з попельніцай

Дай бог здароўя нарколагу, якая са мной мучылася. Пра такіх кажуць «чалавек таго часу». І я не пра ўзрост, хоць ён у яе вельмі паважаны, а пра вопыт. Калі яна сказала, што ёй за 70, я зразумеў, чаму Кіркораў і Галкін так пяшчотна адносяцца да Пугачовай. Зачаравала тым, што як я ні «спрабаваў» перашкаджаць ёй са мной працаваць, бо нешта мне не верылася, што кіну курыць, — яна цярпліва рабіла сваю справу.

А курыў я штодня ўжо два пачкі цыгарэт з фільтрам нізкай якасці. Дарэчы, кадзіраванне, як высветлілася, мне катэгарычна нельга рабіць. Нарколаг спрабавала ўплываць на мяне па метадзе нейралінгвістычнага праграмавання. Напрыклад, трэба было ўявіць, што пачак ператвараецца ў лінію, якая знікае за вушаком дзвярэй. Адпаведнае практыкаванне мне не давалася. Яшчэ спрабаваў замест цыгарэт класці на стол крэкеры. Медык сказала, што такім чынам кінуў курыць дальнабойшчык. І «Табэкс» (таблеткі, якія раяць курыльшчыкам, каб кінуць) купляў. Не дапамагло...

Напэўна, з боку выглядала смешна: выпіў таблетку, ем крэкер, чытаю электронную кнігу Алена Кара «Лёгкі спосаб кінуць курыць» і... куру. А ў перапынках пасля няўдалай спробы ператварыць пачак у лінію зноў жа з асалодай зацягваюся.

Урач вырашыла, што мне дапаможа так званае зняцце цягі — гэта не зусім кадзіраванне. Сеанс цягнуўся каля 30 хвілін. Усе дзеянні медыка я разумеў, толькі нібыта драмаў. Перад завяршэннем папырскала нешта ў рот — на смак быццам выкурыў адразу цыгарэт дзесяць. Доктар сказала, што месяц — гарантыя, але калі сарвуся, магу разок прыйсці на карэкцыю.

Гэты дзень мне здаўся жудасным. Курыць хацелася ўсё роўна. Але я прынцыпова не купляў цыгарэты — разумеў, што магу лёгка зноў пачаць. Ды і шкада было вялікіх грошай, патрачаных на лячэнне.

«Добра», што адзенне праз гады курэння пахла тытунём нават пасля мыцця. І прабачце за прызнанне: ледзь не цалаваўся з попельніцай. Але вытрымаў.

Праўда, на карэкціроўку давялося прыйсці. І, ужо калі шчыра, хацеў бы — пачаў бы курыць і пасля карэкціроўкі, але праявіў сілу волі. І за гэта паважаю сябе.

Дапамажы сабе сам

Калі пра класікаў, дык многія літаратары, мастакі, акцёры курылі. Наконт жартаў у тэму ад геніяў мне бліжэйшы за ўсіх Марк Твэн. На мой погляд, шэдэўральна: «Напачатку Бог стварыў мужчыну. Потым стварыў жанчыну. Потым Богу стала шкада мужчыну, і ён стварыў яму тытунь». Уяўляю рэакцыю феміністак, таму прашу прабачэння. І адпаведна задаю пытанне: а вось чаму тады жанчыны кураць?

Яшчэ ён пісаў, што кінуць курыць вельмі проста, бо рабіў гэта шмат разоў, што не хоча ў рай, калі там табу на курэнне. Або: «Я ўзяў сабе за правіла ніколі не курыць больш за адну цыгарэту адначасова».

Смеху, канешне, мала. Бо насамрэч колькі здароўя мы выкурваем з сябе любімых, ды і які прыклад для дзяцей?

Між іншым, на кожным прыпынку грамадскага транспарту кіёскі з надпісам «Табакерка» — не найлепшая ідэя.

Якія мінусы з-за адмовы ад курэння? Стала цяжэй кантактаваць з курыльшчыкамі? Не! Знаёміцца з жанчынамі, наадварот, прасцей і лягчэй: усе ўражаны, што ў мяне ёсць сіла волі. А тыя, хто кураць, здзіўляюцца, што я не агітую кінуць. А пацалункі нейкім чынам кампенсуюць жаданне пакурыць за кампанію.

Наконт прыбаўкі вагі — кіло шэсць, напэўна, з'явілася. Але, зноў жа, патаўсцеў прыкладна гады два таму, да моманту, калі кінуў курыць. І літаральна на вачах, як мовяць у народзе, «пуза вылецела» ў выніку трохдзённага сядзення за камп'ютарам і паядання марожанага, пірожных і шакаладак. Ды і цяпер, напэўна, прыйшоў час пісаць артыкул пра тое, як, кінуўшы курыць, зрабіць сабе атлетычную фігуру.

Пасля адмовы ад курэння не вельмі і «разнесла». Харчавацца б правільна ды фізічных нагрузак дадаць — і ўсё своечасова, — будзе чалавек стройны і падцягнуты.

Тым, хто курыць, не буду раіць кінуць. Ну навошта? Цыгарэты з 1 чэрвеня зноў даражэюць, усё больш жанчын (я гэта халасцякам) за здаровы спосаб жыцця. А хваробы лёгкіх, страўніка, праблемы з ціскам і іншыя — няўжо цудоўна ляжаць у бальніцы, калі на дварэ вясна?

А калі сур'ёзна, дык лепш разок выдаткаваць на спробу кінуць, каб потым на сэканомленыя ад набытага тытуню грошы купляць нешта неабходнае, радаваць блізкіх...

Дарэчы, скончу артыкул самай актуальнай тэмай на сённяшні дзень — каранавіруснай інфекцыі.

На хвіліну ўявіў сабе, што было б са мной, калі б я апынуўся ў рэжыме самаізаляцыі і калі курыў бы па-ранейшаму ў кватэры. Паколькі падчас ацяпляльнага сезона я заклейваю старыя дзверы балкона, бо дзьме, свежае паветра трапляе ў дом толькі праз фортку. Напэўна, як кажуць, не толькі сякера вісела б, але і мэбля. І ніякае праветрыванне дакладна не дапамагло б. І дыхаў бы я кругласутачна дымам... Карацей, усё я зрабіў правільна.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Мовай лічбаў

Развітайся з цыгарэтай!

Амаль 30 % беларусаў — курыльшчыкі

Ужыванне тытуню штогод становіцца прычынай смерці каля сямі мільёнаў чалавек ва ўсім свеце. Калі не прадпрымаць ніякіх мер, гэта лічба можа дасягнуць васьмі мільёнаў у год. Штогод 31 мая праводзіцца Сусветны дзень без тытуню.

У Беларусі курыць 29,6 % насельніцтва, прычым сярод мужчын доля курцоў складае 48,2 %, сярод жанчын — 12,8 %. Сярод гараджан курыць каля 43,1 % мужчын, сярод вяскоўцаў — 53 %. Найбольшая доля актыўных курыльшчыкаў прыпадае на ўзроставую групу ад 30 да 44 гадоў — 32 %. Сярод былых курцоў шмат людзей ва ўзросце 60-69 гадоў. Такія звесткі прывяла **загадчык аддзялення Рэспубліканскага цэнтра гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя Вольга БАРТМАН.**

Ужыванне тытуню выклікае сардэчна-сасудзістыя захворванні, каля 90 % выпадкаў раку лёгкіх звязана з курэннем. Негатыўна яно ўплывае і на жаночае здароўе, цяжарнасць і развіццё плода. Пасля адмовы ад курэння патрабуецца ад 1 да 1,5 года на аднаўленне функцый дыхання і звядзення да мінімуму рызыкі анкалагічных хвароб, якія выклікае курэнне.

Вольга Бартман адзначыла, што з 2002 года колькасць курыльшчыкаў у Беларусі зменшылася на 12 %, і гэта добры вынік, а ў моладзі мяняецца свядомасць і ўсё больш прадстаўнікоў новага пакалення выбіраюць здаровы спосаб жыцця.

Алена КРАВЕЦ.

Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь смуткуе ў сувязі са смерцю Міхася Канстанцінавіча МІЦКЕВІЧА, сына Якуба Коласа, вучонага, доктара тэхнічных навук, лаўрэата Дзяржаўнай прэміі БССР, і выказвае шчырае спачуванне родным і блізкім.